

विषाक्त **AK.** 2, 8, 2, 56. **H.** 779. कृविषाक्त इवानलः **R.** 4, 31, 16. — 2) *schmücken, zuriisten*, act.: यद्वा केतारमननन्मिषेधे **RV.** 3, 19, 5. इमां वा-
चमनजा (2 pl.) पर्वतच्युते 5, 54, 1. med.: समानमञ्जयञ्जते श्रुमे कम् 7, 37, 3.
देवेषु धिये आनने 8, 52, 1 (अग्निः). अञ्जानः (passivisch) सप्त केतुभिर्हविष्मते
3, 10, 4. — 3) *verherrlichen, ehren*, act.: अयं न यं नमसा रतकृत्वा अ-
ञ्जति **RV.** 6, 11, 4. अग्निर्देवां अञ्जतु नः 8, 39, 1. **VS.** 23, 8. med.: युवां यज्ञैः
प्रथमा गोभिर्ऋते **RV.** 4, 151, 8. passivisch: अन्त्य स्तोत्रे धियणा पते आनने
1, 102, 1. समिद्धिधियांनाना 108, 4. कर्तुमिरानने 8, 52, 1. — 4) *erschei-
nen lassen, darstellen* **Dhātup.** **Vop.** 14, 3. act.: मा नाञ्जी रतसमीपायाः
Dhātup. 9, 49. med.: पूर्वे अर्थे रजसा भानुमञ्जते **RV.** 4, 92, 1. — 5) कात्तो und
6) गौता **Dhātup.** — Caus. अञ्जयति, अञ्जिजत् 1) *bestreichen*: अञ्जयित्वा
Āc. 4, 7. नाञ्जयतीं स्वके नेत्रे **M.** 4, 44. — 2) *sprechen oder leuchten*
Dhātup. 33, 112. — Desid. अञ्जिजिषति **P.** 7, 2, 74. **Vop.** 19, 7.

— अघि *ausrücken*: आङ्गुरोऽध्यक्ता नः पुराहितः **AV.** 10, 1, 6.

— अत्तर *in sich aufnehmen*: अत्तर्महिमानमानञ्ज धीरैः **VS.** 8, 30.

— अभि 1) *salben, bestreichen*, act.: नवनतिनाभ्यञ्जति **Āit.** **Br.** 1, 3.
med. s. u. अञ्ज 1. अभ्यक्त *gesalbt* **M.** 4, 44. **Çik.** 108. घृताभ्यक्त **Jāṅ.** 1,
68. वैद्योपदिष्टैरभ्यङ्गैरभ्यक्तः **Vi.** 180. — 2) *schmücken*: अञ्जानो अञ्जै-
रभि **RV.** 2, 8, 4. अभ्यङ्गताक्ता स्वङ्कता **AV.** 10, 1, 25.

— आ 1) *salben*: अलिणी आञ्ज **Āc.** **Gṛ.** 4, 6. — 2) *glätten, zurich-
ten*: आ नो दधिका पयामनक्तु **RV.** 7, 44, 5. **AV.** 10, 1, 25. — 3) *ehren,
ehrenvoll aufnehmen*: आ वो नतन्ता अदय आञ्जन् **RV.** 6, 63, 3. आ त्वाम-
नक्तु प्रयता कृविष्मती **RV.** 8, 49, 1.

— नि 1) act. *einsalben, bestreichen*: यथा मत्ता इदं मधु न्यञ्जति मधुव-
धि **AV.** 9, 1, 17. मेधा मे विष्णुर्न्यन्तासन् 18, 3, 41. न्यञ्ज **Kāṭ.** 16, 6, 8.
bei **Mahābh.** zu **VS.** 11, 83. — 2) med. *schlüpfen, sich verstecken*: तृष्टा
मास्वत्तन्यनने **RV.** 4, 161, 4.

— प्र *schmücken, verschönern*: (हरिः) प्र ये हिता दिव अञ्जत्याताः
(सञ्जति?) **RV.** 3, 43, 6.

— प्रति 1) *bestreichen*: प्रत्यनक्तयवदानानि **Çat.** **Br.** 5, 1, 2, 6. — 2)
schmücken: नराशंसः प्रति धामान्यञ्जन् **RV.** 2, 3, 2.

— वि 1) med. *durchsalben* **RV.** 9, 86, 43 (vgl. oben u. अञ्ज 1.). — 2)
med. *sich herausputzen, sich ein Ansehen verschaffen*: श्रुधा व्यञ्जत श्रिये
RV. 8, 7, 25. अञ्जिभिर्वीनञ्जे 1, 87, 1. व्यक्त *herausgeputzt, ansehnlich, et-
nen guten Anschein habend* **RV.** 7, 56, 1. **77.** 3. **9.** 71, 7. **10.** 14, 9. **86.** 5.
127. 7. **Vāṅ.** 7, 4. — 3) *erscheinen lassen, offenbaren, an den Tag
legen*, act.: निष्ठा मनस्ते हृदये व्यनक्ति **MBh.** 2, 2122. अञ्किचनत्वे व्यन-
क्ति **Ragh.** 5, 16. med.: (उपसो) व्यञ्जते दिवो अतैष्ठक्तुन् **RV.** 7, 79, 2. pass.
10. 85, 28. कर्मणि व्यञ्जते प्रज्ञा **Pañcat.** 1, 143. भुविगा व्यञ्जते मणिभिः फ-
णस्यैः **Ragh.** 13, 12. पुरुषव्यत्ययेन परिकृतो व्यञ्जते **P.** 1, 4, 106. **Sch.**
व्यक्त *offenbar, wahrnehmbar, vernehmbar, deutlich*: व्यक्तं दृष्टिं चरण-
न्यासम् **Megh.** 56. स वाचा व्यक्तया राममिदं वचनमब्रवीत् **R.** 3, 73, 12. प-
रस्तस्मात्तु भावोऽन्योऽव्यक्ता व्यक्तात्मनातनः **Brah.** 8, 20. मदव्यक्तात-
रपद् **R.** 4, 9, 65. *hell, klar*: सुव्यक्तलोचन **R.** 6, 93, 24. व्यक्तम् adv. *offen-
bar, deutlich, gewiss* **Brahmā.** 1, 33. **Siv.** 3, 92. **R.** 1, 77, 27. **3.** 67, 22. **4.**
53. 15. **5.** 77, 11. **83.** 10. **11.** 13. **6.** 82, 119. Vgl. auch u. व्यक्त und अव्यक्त.
— Caus. व्यञ्जयति *zur Erscheinung bringen, offenbaren, an den Tag
legen*: स्वर्गभूर्गवानव्यक्ता व्यञ्जयन्निदम् **M.** 1, 6. अनार्यता निष्ठुरता u. s. w.

पुरुषं व्यञ्जयति कलुषयोनितम् **10.** 58. प्रणये व्यञ्जयतीव **MBh.** 3, 15964.
वीजं स्वैर्व्यञ्जितं गुणैः **M.** 9, 36. अक्षो शाखामुगलं ते व्यञ्जितम् **R.** 4, 1, 21.
कुशलसंप्रभव्यञ्जितप्रीति **Ragh.** 10, 35. **Megh.** 30.

— अभिवि *an den Tag legen*. अभिव्यक्त *offenbar, deutlich hervortre-
tend*: तां प्रत्यभिव्यक्तमनोरथानां महीपतीनाम् **Ragh.** 6, 12. पूरभिव्यक्तमु-
खप्रसादा **16.** 23. अनभिव्यक्ताश्चान्द्रिकायां दीपिकाः पुनरुक्ताः **Vikr.** 40, 2.
अभिव्यक्तम् adv. *offenbar, deutlich* **Jāṅ.** 1, 348. **N.** 17, 7.

— सम 1) *besalben*, act.: घृतेनाञ्जत्से पथः **VS.** 29, 2. med.: सं वर्हिर्ऋ-
कृविषा घृतेन 2, 22. — 2) *zubereiten, ausrücken*, act.: नत्राय रोदसी सम-
ञ्जन् **RV.** 3, 38, 3. med.: पशून्विश्वत्समानान्ते 1, 188, 9. गिरः समञ्जे 64, 1, 61.
5. यज्ञेन दक्षिणया समक्ताः **10.** 62, 1. — 3) *ehren*: देवान्यज्ञेतावतुया समञ्जतः
RV. 2, 3, 7. **VS.** 20, 44. गोभिर्नो अद्यैः समनक्तु यज्ञम् **Taitt.** **Br.** 3, 1, 4, 12.
यनुया समक्ता (अग्निना) 3, 1, 2, 13. — 4) *zusammenfügen, verbinden*: स-
मञ्जतु विश्वे देवा हृदयानि नो **RV.** 10, 83, 47. **110.** 10. pass.: सं द्वेपैर्ययते
हरिः 9, 34, 4. गोभिर्नतत्र पशुभिः समक्तम् **Taitt.** **Br.** 3, 1, 2, 3. — 5) *mit
sich verbinden, verschlingen, verzehren*, act.: तामा रेरेरिहृदीरुधः समञ्जन्
RV. 10, 45, 4. कमप्युक्ते यत्समञ्जति देवाः 52, 3. med.: यः पौरुषेयेण कृविषो
समञ्जे **10.** 87, 16.

अञ्जक **m.** **N. pr.** ein Sohn **Viprakitti's** und der **Simhika VP.** 148.

— Vgl. अञ्जिक.

1. अञ्जन **m.** 1) *Hauseidechse* **Triak.** 2, 5, 12. **Med.** n. 27; vgl. अञ्जनाधि-
का und अञ्जनिका. — 2) **N. pr.** der Welttelephant des Westens **AK.** 1, 1, 2, 5.
H. 170 (vgl. **Sch.**). an. 3, 355. **Med.** n. 26 (l. दिग्गजयोः). **Hā.** 147. **Viçva**
im **ÇKDr.** **R.** 1, 6, 23. — 3) **N.** einer mythischen Schlange **Vāṅ.** **P.** im
VP. 149, **N.** 16. — 4) **N.** eines Fürsten von **Mithilā VP.** 390. — 5) **N.**
eines Berges **R.** 4, 37, 5 (vgl. 21, wo er महाञ्जन genannt wird). **Varāṇ.**
Brh. in **Verz.** d. **B. H.** 240, 14, 5. **Pañcat.** 120, 9; vgl. अञ्जनागिरि. — 6)
N. einer Pflanze; अञ्जनवृत्तदारुमयस्तम्भः **Pañcat.** 10, 7.

2. अञ्जन (von अञ्ज) **n.** 1) *das Salben, Bestreichen, Schminken* **Kāṭ.**
Ça. 20, 1, 8 (आद्येन). (वर्जयेत्) अयङ्गमञ्जनं चादधोः **M.** 2, 178. मैत्रे
प्रसाधनं स्नानं दत्तधावनमञ्जनम् (der Augen) । पूर्वाह्ण एव कुर्वते **4.** 152.
— 2) *Salbe* **Āc.** **Ça.** 6, 14. (तत्त्वः) गैरिकाञ्जनसंमिश्रः **R.** 5, 5, 12. Uebertr.:
निर्ञ्जन *ungeschminkt*: तदा विद्वान्पुण्ययापे विधूय निर्ञ्जनः परमं साम्य-
मुपैति **Mund.** **Up.** 3, 1, 3. **Çvetāc.** **Up.** 6, 19. तत्त्रयं (अस्ति, भाति, प्रियम्)
लेकाद्रूपकं मायातीतं निर्ञ्जनम् **Bilab.** 22. — 3) *Augensalbe* (als **Cosmeti-
cum**) **H.** 686. **Med.** n. 26. **R.** 2, 9, 53. प्रमदालोचनन्यस्तं मलीमसमिवाञ्जनम्
Hit. **II.** 148. कुर्वन्ञ्जनमेचका इव दिशो मेघः समुज्जम्भते **Mṛāṅ.** 84, 24.
नयनाञ्जन **R.** 2, 93, 19. नीलाञ्जनचय **6.** 20, 11. **37.** 31. कृष्णाञ्जनगिरि **3.** 53, 5.
भिन्नाञ्जन **Megh.** 60. **R.** 1, 11. भिन्नाञ्जनचय **R.** 6, 20, 15. **Hāṅ.** 6433. भि-
न्नाञ्जनप्रचय **R.** 3, 5. प्रभिन्नाञ्जनराशि **R.** 2, 2, v. l. अज्ञानान्यस्य लोकस्य
ज्ञानाञ्जनशलाकया । चतुर्हन्मीलितं येन तस्मै पाणिनये नमः **॥ Çikṣā** 89;
vgl. **P.** **II.** **S.** 3. — 4) *Collyrium aus Amomum Xanthorrhiza* **H.** 1053.
an. 3, 355. **Med.** n. 26. — 5) *Antimonium* (als **Collyrium** gebraucht) **H.**
an. **Med.** **Suçr.** 1, 140, 20. **2.** 61, 1. **132.** 19. **392.** 11. u. s. w.; vgl. स्नेतो-
ऽञ्जन. — 6) *Zaubersalbe* **Verz.** d. **B. H.** **No.** 483. 486. 904. 903. —
7) *Dinte* **H.** an. 3, 354. — 8) *Nacht* (अन्तौ) **H.** an. 3, 355. **Med.** — 9) *Feuer*
Viçva im **ÇKDr.** — 10) in der Rhetorik: अनेकार्थस्य शब्दस्य वाचकत्वे निय-
क्षिते । संयोगाच्चैरवाच्यार्थधीकृद्यापृतिरञ्जनम् **॥ Kāvya-Pr.** 14, 3, 4.